

Piisa Mon Kumna Połpu Gos Wumb Kin Kindim

Piisa Kumna Kin Mon Połpu Kindim

¹ Na Piisa Jiisas Kraiss nge ek se andił wu. Na mon ei połup kin, enim Gos nge wumb en enim konu ełe keimi si kindik kin konu eipi punjung. Puk Ponsus konu owundu nin Galeisiya, nin Kaparosiya nin Eisiya nin Bisiniya konu owundu pei ełe mulnjung.

² Kumb ok, enim Erinjpin Gos eim nge noman ełe enim to tonu kindpi mundum. Mondpu kin eim piim ei, enim eim nge Gui Ka ełe je erang kin, enim ok wumb kun ka mendpił molk. Molk kin, Jiisas Kraiss nge ek ka ekii sengin kin, kapli eim miyem ełe je erang kin, enim oł kis kil ngopu si kindrim. Si kindpi kin, Gos noman ka ełe oł ei, nin nga eim noman emin pałim oł ei, kapli enim kin piki to pep mułmba.

Konj Kunum Kunum Ka Mułngii Ei Singii Nge Tonu Epin Konu Ełe Kui Er Mołum

³ Pe sinim kapli ek ka nipin kin, Jiisas Kraiss Owundu nge Arim Gos ngumun. Nimbił erang eim sinim kin kaimb sipi kin, eim nge kunum kunum konj ngołum oł ei Jiisas Kraiss erpi sipi kin, tonu konj kindim ei sinim piipi kin, yi erim. Erpi kin, eim sinim paki tonum ei, kui er mulnjpun ei, sinim nimbił erang Jiisas eim erang kin, sinim opun konj pupun mołmun.

⁴ Mołpun kin, nga sinim kapli Gos nge epi owundu eim nge wumb singii nipi kindim salim. Seng kin, epi ei kapli sinim singii nipi kin epin konu ele kindim salim. Seng kin, ei kapli erpi kis mulerang kin, nga ol kun ka to pulpel tok kin, eipi eipi kindnerngii mon; kinarik kin, ol ei nga pupu, am pupu kin poru ninermba mon ku.

⁵ Nga epi ombu, enim nge mendpil, pii gii ninjing wumb ombu mendpil, Gos eim nge dinga ele er kanpi, se mulang kin, en enim ka mołmun. Mulangin kin, eim enim se orung simba nge eim er kun er mołum ei, mul mei poru nimba kunum ele, opu peni ele ba.

⁶ Enim ol ele nge ka piłmin; ba akip kunum aninga kopur mendpil ka piłmin. Ba nga Gos noman ele erang kin, ol embin tui kanim kanim enim kin ngenj kumbii ngang kin, enim ngenj kumbii singii.

⁷ Nimbil erang ele nge, ol embin tui kanim kanim enim kin onum ele nge, enim pii gii dinga palim min, pinałim ei erpi kenmba onum. Opu kin, ku gol epi ei to kis elim; ba wumb ku gol dup ele kalk kenmin nik kelnjing. Ba nga pii gii ei, ku gol mił mon. Pii gii ei ku gol to mani kindpi kin, ka wii mendpil tonu olum. Yi mił, nga pii gii palim mił kenmbii nipi kin, enim epi ei erpi kin, pii gii to dinga elim. Nga ekii se Jiisas Kraiss peni ele orung omba kunum ei, sinim pii gii ei erang kin, sinim embe owundu nin, tilang owundu nin, embe ka wii ei simin.

⁸ Enim eim kinalmin; ba enim eim noman kulk ngołmun. Nga pe enim eim kinalmin; ba enim eim kin pii gii nik kin, ka ka piik ngołmun. Ka piik

ngolmun ei, owundu pepi kin, ya mani mei ele, ka piinmin ei, to mani kindnim. Nga ka piinmin ei, sinim gupu ele ni tor kindmin ei, kapli enanim mon.

⁹ Ba enim nge pii gii ei, mong tonum ei yi mił, Gos eim enim nge noman tuk ele orung sipi kin, noman konj kunum kunum mułngii nge ngonum.

¹⁰ Oł ekii se tonu omba piik niłmin wu ombu, kumb kor Gos nge noman ka enim kin epi ei wii ngumba epi ei yi mił nik tor kindiłmin. Nga orung ok konj kunum kunum mułngii ei, sik erngii andlam ei, kuruk kin, pułe kan simin nik enmin.

¹¹ Nga Krai nge Gui Ka ei, en enim kin noman tuk ele mułum. Mołpu kin, en enim kin ni tor kindang kin, Krai kołpu kin ngenj kumbii sipi kin, nga ekii se, embe owundu sim. Sim ei piik kin, kii sik kin, kunum nenj tonu omba? Nga epi nipe endi kunum ele tonu omba?

¹² Gos eim wu oł ekii se tonu omba piik niłmin, wu ombu kin, oł yi mił erpi kin, peni ele andan tum. Nga en enim kongun ei erik kin, endi paki topu ermbe mił mon. Ba nga en enim Gos ek ka nik ngonmun ek ei nge, enim kin nik kin, tor kindik ngonmun. Nga ek se andiłmin wumb ei nengin piinmin nik, ni tor kindangin kin, Gos Gui Ka ei, tonu epin konu ele, mani kindang kin, om ei dinga ngolum. Ngopu kin, Gos ek ka ni tor kindnjing. Nga Gos enjel mołmun ei, en enim dinga kindik kin, Gos ek ka ei, pii poł tungii nge nik enjing.

*Gos Eim Enim Wii Tang, Oł Kun Ka Mendpił Pek
Molk Kanik, Kun Erik Mułngii*

13 Pe kapli enim noman ele piik kin, kun erik molk kin, ol ka piinmin mił, erik kanik kin, kun erik mułngii. Mołangin kin, enim Jiisas Kraiss orung opu peni ele omba kunum ei, pii kun erik kin, noman ka ambil gii nik, er mułngii! Nga noman ka ei, enim kin kunum ele tonu omba.

14 Nga enim kangil endi, eim arim mam ek ekii sinim mił, enim Gos kin yi erik kin, ekii singii! Ok enim noman piinarik mułangin kin, wumb kombur 'Ol yi erii yi erii,' ninjing; ba pe enim kan wiik tangin kin, enim enjing ol ei enerngii mon!

15 Ba pe Gos eim ol kun ka elim Gos ei, eim enim wii topu sim. Seng kin, enim Gos eim kun ka mendpil mołum ol ei mił, enim yi mił ku erik mułngii.

16 Yi mił Gos eim ek keimi ele yi ninim,
 "Enim kapli kun ka mendpil mułngii! Nimbil erang nanim kun ka mendpil moł mił, enim yi mił ku, erik molk pungii!"

17 Kapli, enim Erinjing kin prei erik, 'Wusa' nilmin ei, enim Erinjing ei, enim embe ele, piipi kin mok topu enermba mon. Ba ei, eim enim endeim endeim ni, ol enjing mił ele nge, mok topu ermba. Yi mił erang, enim pii kun erik mułngii! Mułngii mei ei, enim enj enj mułngii mei, mon; ba enim ol kun ka erik, molk pungii.

18 Pe enim piinmin ei, enim okrii ol kis kun pinerim ele, no pek molk kin en enim kupenjing noł kin, ol kis ei sinjing. Ba Gos eim enim kumep topu kin, ol kis kun pinerim ol er mulnjung ele nge, eim se orung sim. Sipi kin, eim enim kumep to se orung sim ei, mei ele epi ku gol nin, silpa epi to kis ermba epi ei kin, si orung sinerim mon.

¹⁹ Ba Gos eim enim kumep to se orung sim ei, Kraiis eim miyem ka wii eġe enim si orung sim. Sim, miyem ei, enim epi endi ngo orung kindmin ei, kapġi mon. Kraiis ei eim kung siipsiip waġ ka wii ei miġ nga eim orpuġ nin, erii endi ngenj eġe pinerim mon.

²⁰ Gos eim muġ mei eneririm kunum ei, Gos eim Kraiis kongun ei nge, ermġa nipi mundum. Ba Kraiis eim peni eġe omba kunum ei, ekii se mendpiġ opu kin, eim sinim paki tumba nge omba.

²¹ Kraiis eim enim erpi, paki tang kin, Gos kin pii gii ninmin. Gos eim erpi, Jiisas sipi, konj kindpi kin, nga tiġang owundu ngoġum. Yi miġ enim Gos kin pii gii ninmin wumb ei, ka piik, kui erik muġangin kin, eim enim si orung simba.

²² Pe nga enim ek keimi ninmin eġe nge, ekii sinjing. Sinjing eġe nge, en enim noman tuk penj muġum ei, er kun ka enjing. Nga enim engnjing noġ kin, endeim endeim ni noman kulk ngungii. Ngok kin nga enim noman kultmun oġ ei, am keimi mendpiġ kulk ngungii.

²³ Pe enim noman konj tonu wang moġmun. Yi miġ, aka pin kuni mong ka wii tonu onum ei, yi miġ moġmun. Nga kuni mong topu kis moġum kuni ei, enim erpi sineririm mon. Ba kuni mong kunum kunum konj moġum kuni mong ei mendpiġ, enim erpi seng kin, tonu ok moġmun kuni ei, Gos nge ek ka kunum kunum konj pepi ba.

²⁴ Gos eim ek ka eġe yi ninim,
“Wumb pei en enim kupuġ engimb miġ moġmun.
Nga wumb en enim moke ei epi kui engimb

kuk mił mołmun. Nga kui engimb kułii erang kin, nga epi kuk ei boi nipi kin, mani pup si kindnim.

25 Ba Gos Owundu nge ek ka ei, kunum kunum konj pep ba.”

Ba ek ei ek keimi mendpił, enim kin nipi ngonum.

2

Jiisas Owundu Eim Kom Ku Dinga Mił Konj Salitim

¹ Yi mił erang en enim piik kun erik kin, oł kis ombu si kindngii! Si kindik kin, enim ek kend kun pinalim mił tonmun ni, nga ek kend eipi noman tał mił salim ei ni, nga wumb endi, epi pei salitim ei kanik kin, sin yi sengli ni, kanik bun bun sinmin ni, nga ek buł ambilk, buł morung ninmin oł ombu, akip enim si kindngii!

² Ei yi mił, kangil kembis mengk kindangin palim ei, eim mam nge am noman kultum. Kułpu ei yi mił ku, enim am ka wii mendpił noman kułngii. Kułngii am ei, Gos nge Gui Ka nge am mił nok puk kin, enim kapli owuk tonu puk kin, pii gii nik molk kin, nga ełe sipi orung seng kin, kunum kunum Gos kin molk pungii.

³ Gos eim ek keimi ełe yi ninim,
“Enim Owundu nge noman ka ełe, pii poł tonmun ei, singin ka wii mił enim.”

⁴ Enim Jiisas owundu kin ongii ei yi mił, eim kom ku mił konj dinga palim. Ya mei wumb en enim, eim kom ku kis, ni piik kin, si kindnjing. Ba Gos eim tonu kindpi mundum kom ku ei, dinga ka wii mendpił, Gos eim noman ełe yi ni piinim.

⁵ Nga enim kom ku konj kindpi salim mił, yi mołmun. Mol k kin, Gos je erang kin, en enim wak tangin kin, ngii ełe, sik kin, kongun erngii ei, Gos eim Gui Ka nge, men ngii ku dinga ełe, kułmał dup kalımin ei, oł kun ka wumb mił mułngii. Mol k kin, nga erim Gos kin kułmał kalk ngok kin, eim noman ełe, simba mił kalk kin Jiisas Krais kin ngungii.

⁶ Yi mił, Gos eim ek ka ełe yi ninim,
 “Piyei! Nanim kom ku konj dinga ka wii mendpił ei, to tonu kindinj. Kindinj ku ei, tumunj mił ełe, ambil gii nipi mułmba. Mułmba kom ku ei, Saiyon konu ełe, mani kindip sinj. Nga wumb nii endi eim kin kom ku ka wii mił pii gii nimba wu ei, eim kaplı ku ei kin singambil sinermba mon.”

⁷ Kom ku ei enim pii gii ninmin wumb ei kin, kaplı Krais kom ku ei ka wii mendpił. Ba wumb pii gii ninanmin wumb ei, kom ku kis nik kin ngii takımin wumb si kindnjing ei, pe nga opu pendpi kom ku ei, ngii tumunj mił ełe pepi dinga erpi kin, ngii pei ambilpi gii ni se mołum.

⁸ Nga Gos eim ek ka ełe, wumb pii gii ninenjing wumb ei yi ninim,
 “Kom ku ei andlam ełe, pep tang kin, wumb simb ełe, kimbangin ak tang kin, bok tungii. Tungii ei, en enim Gos ek ka ekii sinenjing. Wumb kom ku ełe bok tok kin, mani punjung.”

Punjung ei ok kin Gos ek keimi ełe ni pendrim mił, en enim oł yi erngii.

⁹ Ba enim Gos eim to tonu kindpi kin, mundum ei, enim Gos nge wumb mołmun. Mol k kin, enim

king nge wu amb tilap eġe, kulmaġ kalikmin wumb moġmun. Molġ kin, enim wumb tilap kun ka mendpiġ moġmun. Molġ kin, enim Gos eim nge wumb mendpiġ moġmun. Molġ kin, en enim eim oġ ka elim miġ ei, ni tor kindik kin, wumb ngungii. Ei yi miġ, enim oġ kis emii pim konu eġe mulnjung ei, Gos enim to tu wupu kin eim tilang ka mendpiġ eġe, kindang moġmun.

¹⁰ Molġ kin, ok enim mulnjung ei, enim Gos nge wumb mulenjing mon; ba pe enim Gos nge wumb mendpiġ moġmun. Molġ kin, ok enim mulnjung kunum ei, Gos eim enim kin kaimb sipi kin, ngopu ei sinenjing mon. Ba pe Gos eim enim kin, kaimb si ngopu kin, eim enim si orung sim.

Sinim Gos Nge Kongun Wumb Miġ Moġmun

¹¹ Nanim nge wumb puġ miġ, enim wumb konu eipi wumb miġ, ok moġmun. Molġ kin, nga enim kunum aninga kopur mendpiġ, ya mei eġe muġngii. Moġangin kin, na enim kanip kin, ek dinga yi nind, enim kapġi ok enim ngenj noman oknge eġe, ‘Oġ yi erii, yi erii!’ ngengin kin, enjing oġ ei, akip enim buġ ngok kin, nga enerngii mon. Enarik oġ ei, enim ngenj noman oknge kis seng kin, oġ yi enjing. Erik oġ ei, enim noman tukrung eġe, opu miġ erpi ngonum.

¹² Enim torung ngenj wumb molġ kin, Gos ek piik kin, ekii sinarik moġmun wumb ei, oġ kun ka pimba miġ erik endngii. Erik andik kin, wumb ombu molġ kin, enim kin ek ngok yi nik erik kin, enim oġ kun keimi pinaġim miġ, oġ kis yi enmin ningii! Kapġi wumb ei enim kanik piik erngii ei, enim oġ kun ka mendpiġ enjing peng kin, en

enim Gos eim embe ambıl tonu kindngii kunum ei, Jiisas eim orung omba kunum ęle yi erngii.

¹³ Enim kaplı Jiisas Owundu nge noman to piik kin, mei wumb lo ek nik pendik kin, ekii singii. Nga king wu owundu mołpu kin, kumb ęle kindnim ei, eim nimba ek ei, ekii sik erngii.

¹⁴ Nga gapman wumb owundu molk ninmin ek ei, ekii singii! Sik kin, nga king wumb owundu mołmun ei, Gos tonu kind mundang, molk kin, wumb ei, oł kis kun pinałim mił enmin ęle nge, ekii se, orung ok kin, kumep kis to orung kindik ngungii. Nga wumb endi, eim oł kun ka mił ermba ei, kaplı gapman wumb ei, eim embe ambıl tonu kindngii.

¹⁵ Yi mił, Gos eim noman ęle, enim oł yi mił erngii ni piinim, “Enim oł kun ka pałim mił enmin ei, enim kaplı, wumb ombu noman kun pinałim mił erik kin, ek tengngii ei, mon pa nik, gupu ambıl kum tungii.”

¹⁶ Enim kaplı, wu wii mił andik mułngii ei, kan ngok mundnjung wu mił, enim yi mulerngii mon! Pe nga enim wu wii mił, mołmun ni piik kin, oł kis kun pinerim ęle erik kin, pandi tunerngii mon! Ba enim kunum kunum Gos nge kongun wumb mił, molk pungii.

¹⁷ Enim kaplı wumb pei kin, embe ambıl tonu kindngii! Nga enim pii gii ninjing wumb kin noman kulk ngungii. Nga enim Gos eim kin gał sik men tok kin, eim embe ambıl tonu kindngii. Nga wu num en enim mei ęle tep er mołpu kin, kumb ęle kindnim ei, eim embe ambıl tonu kindngii.

Krais Eim Ngenj Kumbii Sipi Andan Tum Oł Ei Enim Kapli Ekii Singii

¹⁸ Enim kongun wumb enim kapli en enim nge tep wu mołum ei, mandring molk kin, eim embe ambil tonu kindik erngii! Nga wu tep ka erpi elim wu ei nin, wu endi enim kin oł dinga enermba wu ei kin mendpil mon; ba nga enim tep wu endi ek dinga kind nipi kin, nga oł dinga pimba mił elim wu ei kin, mandring puk mułngii ku.

¹⁹ Kapli enim Gos kin noman to piik andangin kin, wumb endi enim ngenj kumbii wii ngang kin, enim ngenj kumbii ko wunmun ei, Gos eim oł yi nge, noman enim.

²⁰ Kapli enim oł kis erangin kin, wumb enim kepil tunjung kin, enim wiik tangin kin, enim nipe mił embe singii? Ba nga enim oł kun ka erangin kin, wumb enim kepil tunjung kin, enim wiik tangin enim tungii ei kapli, Gos eim noman ele piilim ei, kapli mendpil.

²¹ Gos eim enim ok wii tołum oł yi nge, ekii sik erngii, pa nirim. Nimbil erang enim ngenj kumbii singii mił, Krais eim enim nge ngenj kumbii ko wupu, sipim. Sipim ei erpi kin, enim yi erngii nipi kin, erpi andan topu, sim salim. Seng kin, enim kapli eim erim mił oł ei, ekii sik kin, erik pungii.

²² Krais eim oł kis endi enerim mon! Nga eim gupu ele ek kend end tor wang kin, wumb piinenjing mon ku.

²³ Wumb eim kin ek buł ambilk kin, ek kis ni ngok enjing; ba eim nge ek yi ninjing ele nge, ek yi ku nipi kin, ek top to, orung kindnerim mon. Eim oł embin ei ko wupu kin, nga eim ek dinga endi nipi kin, orung kindpi wumb ei kin enerim

mon. Ba ei eim sipipi kin kos piipi kin, kun ka mok topu elim wu owundu nge angil eke kindim.

²⁴ Eim ngenj eke, sinim nge ol kis ei ko wupu sipipi kin, ond peri eke, tonu sipik to kundjung. Yi erang kin, sinim ol kis ei bul ngopun kin, ol kun ka palim mil erpin kin, no pek molk pungii. Wumb eim ngenj to kis mundn mundjung eke nge, eim sinim erang kin, sinim ngenj nga konj ka molum.

²⁵ Nimbil erang ok enim kung siipsiip mil, am puk kin, andlam eke kan sinarik muljung; ba pe enim se mengk kin, orung ok kung siipsiip tep elim wu ei kin, enim nge noman tuk eke tep elim wu ei kin, orung onjung.

3

Wu Amb Sinmin Nga Amb Wu Punmun Ek Ei Nge

¹ Yi mil ku, enim wu punmun amb kapli wenjing kin mandring molk kin, eim nimba ek ei, ekii sik erngii! Nga wumb nii endi, Gos eim ek ka eke, pii gii ninarik kin, ekii sinenjing wumb ei, enim amb ol yi erngii eke kanik kin, kapli se orung sengin ok kin, Gos kin pii gii keimi ningii! Ba enim ek endi, nik enerngii mon!

² Nimbil erang amb en enim wenjing nol nge, embe ambil tonu kindilmin ni ol kun ka elmin eke nge, kanik kin, kapli noman ak tok kin pii gii keimi ningii.

³ Pe enim ngenj torung epi ka moke enmin ei mendpil, yi enerngii mon! Nga moke ei, yi mil erik kin, peng enjin ambilk ka erik kin, ku gol

angil elting ele, epi monduk kin, nga ngenj torung ele, kon alap ka mendpil kindinmin, ei mon!

⁴ Ba kapli enim noman tuk ele, moke ngungii. Ngungii moke ei, kis molpu yi enermba mon! Ei yi mił, noman tuk emin ni, noman kun ka salim. Ei Gos nge ningil ele kanpi ka kanikim.

⁵ Yi mił, ok amb kombur Gos kin pii gii nik kin, am kun ka mendpil molk kin, ol yi mił elmin. Amb ombu ngenj ele, epi ka ngenj ele, moke ngolmun ei, en enim wenjing kin, mandring molk kin ek ekii sik yi elmin.

⁶ Yi mił, Sera ni, amb ei, ol yi mił eririm. Erang kin, eim Eiparam nirim ek ele, ekii sipi kin, eim Eiparam nanim nge wu owundu nipi kin, yi embe sirim. Pe nga, enim pei ol kun ka erik kin, nga epi endi enim gal sinarik enjing kin, kapli enim Sera nge ambilam nol mił mułngii.

⁷ Yi mił ku, enim amb sinjing wu ei, enim embnjing kin, no pek ka molk pungii. Enim piinmin ei, enim embnjing nol ngenj ele, dinga pinalim mon. Yi mił peng kin, enim embnjing ei, paki tok kin, noman kulk ngungii! Ngok kin, nimbil erang amb enim kin konj kunum kunum mułngii ei, Gos eim wii ngumba ei, enim kin tep to sinjing. Pe enim ol yi nge, ekii sinjing kin kapli enim prei erngii ele nge, epi endi pepi, ondu ngunermba mon.

Sinim Noman Ende Sepin Mulmun

⁸ Pe na ek ei, ni poru nip kin, yi nimbii end. Enim pei noman ende kindik kin, wumb pei kin kaimb sik kin, noman kulk ngungii. Enim kapli en enim engnjing nol kin, noman ngungii. Nga

enim noman ka pii ngok kin, nga enim noman ele, to mani kindik kin, yi mił erngii.

⁹ Pe nga wumb endi, enim kin ol kis kun pinerim mił, endi enjing kin, kapli enim ol yi ku erik kin, wumb ei kin orung kindik kin, ngunerngii mon! Pe nga wumb enim kin ek ngok ek kis nik enjing kin kapli enim wumb ei kin ol yi ku erik ngo orung kindnerngii mon! Ba enim ol yi erik ngo orung kindngii ei, Gos kin prei erik kii sengin kin, epi ka wii ngopu orung kindmba. Kindpi kin, ol ele nge mendpił, Gos eim enim wii tang kin, enim kapli ok epi ka wii ei, yi singii nipi kin, eim enim wii topu sim.

¹⁰ Yi mił Gos eim ek ele yi ninim,

“Pe nga wumb endi, eim konj kunum kunum ka tonu omba ei, noman yi to piim kin, nga eim kunum ka tang seng kin, kenmbii ni piim kin, kapli ei eim gupu anmbił ele, ek kis endi ninermbii, pa ni pendpi kin, nga eim gupu ele ek kend tunermbii pa ni pendpi kin, eim yi ermba.

¹¹ Eim kapli ol kis kun pinałim ele buł ngopu kin, nga ol kun ka pałim mił yi ermba. Nga eim noman emin pałim ol ei kur kan sipi kin, ekii sipi, er mułmba.

¹² Nimbił erang Gos Owundu eim ningił ele, wumb ol kun ka pałim mił enmin wumb ei, kanpi wumb ombu paki tołum. Nga wumb prei enmin kunum ei, Gos eim kom se piipi mołum. Ba Owundu eim wumb ol kis kun pinałim mił erngii ei, eim kanpi mołum. Mołpu kin, eim wumb ei kin popuł kis si piipi kin, kumep kis topu kin ngo orung kindmba.”

13 Pe enim oł kun ka pałim mił dinga kindik kin, ermin ni piinjing kin, wumb nii endi opu kin, enim topu erpi kis mundmba? Ei mon mendpił!

14 Ba nga enim oł kun ka pałim mił erik kin, nga enim ngenj kumbii ełe sinjing kin, kapłi enim ka ka piingii. Nga wumb enim kin oł endi enjing kin, kapłi oł ei kin, mund mong enerngii! Nga enim noman tuk ełe embin to piinerngii ku mon.

15 Ba en enim noman tuk ełe Krajs Owundu kindangin mołpu kin, eim tep erpi mułmba. Nga kunum kunum enim kui er mułang kin epi tonu omba ek pułe ei, wumb nii endi enim kii sipi nim kin, kapłi enim er kun er mołmun pa nik orung kindngii. Ba enim ek nik kin, orung kindngii ek ei, ek tak tak nik kin kun ka mił ningii.

16 Enim noman tuk gui ei, kun ka mułmba. Kapłi wumb enim kin ek buł morung ninjing kin, enim Krajs nge oł kun ka ełmin oł ei, ni tor kindik andan tangin kapłi kin wumb oł kis enjing ei, singambil singii.

17 Nga Gos nge noman pałim mił erngii ei, enim oł kun ka pałim mił erik kin, ngenj kumbii sik enmin ei, oł kun ka mendpił. Ba nga, enim kun ka pinałim mił erik kin, ngenj kumbii sinjing ei, epi kis mendpił pałim.

18 Yi mił erang, Krajs eim ond peri ełe, kunum endeim mendpił kułum. Kołpu kin, enim oł kis pei ełe, erik mulnjung ełe kil ngopu si kindim. Si kindpi kin eim wu kun ka endi mołpu kin, sinim wumb kis kułmun konu ełe, Krajs eim sim. Sipi kin sinim tu wupu Gos mołum konu ełe tu wum. Tu wupu kin eim mei wumb mił mułum. Nga ekii se eim ngenj ełe to kundnjing; ba eim noman tuk

gui ka je erang kin, opu konj mołum ei, kunum kunum mołpu ba.

¹⁹ Krais nge Gui Ka ełe, pupu kin, gui kombur kan ngok mił kindangin kin mulnjung konu ełe pupu kin, ek ka nipi kin, tor kindpi ngum.

²⁰ Nga am kumb ok, wu Nowa eim multum kunum ei, wumb mulnjung wumb ei Gos nge ek piinarik to kindik kin, ekii sinałmin; ba Gos eim wumb noman to ak tok kin, pii gii ningii nge, kui er mułum ei, kunum ełe, Nowa eim noł kanu owundu endi tekrim. Takpi kin, noł owundu topu kin, wumb pei to kondpu poru nirim kunum ełe, wumb angil orung nga tekliki mendpił, ka mulk kin, noł ełe am punerik; ba noł en enim to tonu kindang kin, ka mulk.

²¹ Noł ei yi mił, wumb noł pałmin oł ei, ek ekin mił nipi ngonum. Ei yi mił, enim sipi orung simba. Noł ei, enim ngenj penj mołum ei, kil ngopu kin, si kindmba ei nge mon. Ba ei en enim noman tuk gui ełe, Gos je erang kin, kun ka mendpił seng kin, nga enim kapli, Gos kin wii tok kin, Jiisas Krais eim kołpu kin, nga opu konj pum ełe mendpił, enim sipi orung sim.

²² Nga Jiisas eim mendpił epin konu ka ełe, tonu pum. Pupu kin, Gos nge angil tundung dinga ełe mołum. Mołpu kin, enjel nin, wumb embe pałim nin, nga dinga owundu sałim wumb ei nin ombu Krais kin mandring mołmun.

4

Jiisas Kin Ekii Sinmin Pule Ei Ngenj Kumbii Ko Wumun

¹ Yi erang kin, Krai eim ngenj eġe, kumbii sirim; yi miġ ku, enim noman dinga kindik kin, Krai eim ngenj kumbii sirim miġ, enim yi ku singii. Nimbii erang wu nii endi, eim ngenj eġe, kumbii sim kin, kapġi eim oġ kis oġ ei, si kindpi poru nim.

² Yi miġ erang kunum eġe, eim ngenj eġe kin moġpu pupu kin, eim nga oġ kun pinaġim miġ oġ ei, ekii sipi enerim mon. Nga mei wumb enmin oġ ei miġ, enerim mon; ba eim Gos nge noman paġim miġ, ekii sipi eririm.

³ Yi miġ, ok kunum eġe enim torung wumb noman eġe eġmin oġ kis kanim kanim noman peng kin, erik endnjing. Oġ kis kanim kanim ei yi miġ, wu amb ngundumun oġ ei nin; nga oġ kis ernjii ei, noman eġe sikir tonu onum ei nin; nga noġ nok, wulu pang andinmin oġ ei nin; nga kuni owundu nangin kin, kunum oġt miġ ei nok nok moġmun ei nin; nga noġ dinga pei nok kin wulu pang oġ kis kanim kanim ei nin; nga Gos lo ek ei to kindik kin, gos kend kin men to ngonmun ombu pei, enim poru ni si kindngii.

⁴ Pe enim wumb ombu kin, oġ kis kanim kanim nga erik ngonanmin mon. Yi miġ erangin kin, puku sik kin, nga enim kin ek kis nik ngonmun.

⁵ Ba ekii se, wumb en enim kos piġim wu owundu kin oġ yi enjing miġ, puġe ei yi miġ nik kin, orung kindik ngungii. Kos piġim wu owundu ei, eim kui er moġum. Moġpu kin, wumb kuġii nin, konj wumb kos piipi kin, mok topu, ermbe nge moġum.

⁶ Ok Gos nge ek ka ni tor kindik kulnjung wumb ombu, ngunjung ei puġe yi miġ. Eġe nge, tonu ok

kos piingii ei, ngenj kin pei ok kin, wumb yi mił ongii. Ba en enim gui konj mułngii ei, yi mił Gos konj mołum mił, yi mułngii.

⁷ Epi kanim kanim poru nimba kunum ei, tangpi mandi enim. Yi mił erang, enim kanik kun erik kin, noman ełe kun ka seng kin, enim kapli kunum kunum prei erik mułngii.

⁸ Enim kapli wumb endeim endeim ni noman ngomun oł ei, ambilk gii nik mułngii! Noman ngomun oł ei erpi oł eipi ei, to mani kindnim. Nimbil erang noman ngonmun oł ei, erpi oł kis pei kapli pandi tonum.

⁹ Pe wumb endi opu, enim kin mułmba ei, enim tep ka erik mułngii! Enim oł yi nge erngii ei, kis piik enerngii mon.

¹⁰ Enim endeim endeim ni, Gos eim epi ka wii kanim kanim wii ngum epi ei, sinjing. Yi mił erang, kapli enim epi ka wii sinjing ełe nge, enim erinjing noł kin paki tungii. Oł ełe nge, enim Gos nge kongun wumb ka wii molk kin, Gos epi ka wii ngum epi ei, tep ka erik mułngii!

¹¹ Kapli wumb nii endi, ek ni tor kindmba wu ei, kapli wu ei Gos ek ka ni tor kindmba. Nga wumb nii endi, eim wumb eipi kin paki topu ermba ei, kapli wu ei, Gos eim dinga ngum ei kin, paki topu ermba. Yi mił erang kin, Jiisas Krai kin Gos embe owundu seng kin, kongun ełe tonu omba. Eim tiłang ka wii ni, embe owundu ni, noman dinga eim kin kunum kunum pepi ba. Ei keimi.

Pii Gii Wumb Keimi Molk Ngenj Kumbii Sik Mułngii

¹² Nanim nge wumb puł dup mił epi embin tui owundu endi enim kin tonu opu kin kenmba mił enim; nga enim puku sik kin, epi eipi endi enim kin tonu onum ni piinerngii mon.

¹³ Ba oł embin tui ei, enim Kraiss kin ouni ngenj kumbii sik kin, embin tui owundu ei ko wunjung. Yi peng kin, kapli enim am ka mendpił piingii. Nimbił erang ekii se eim nge tiłang owundu peni ełe, omba kunum ełe, enim nga ka mendpił piingii! Nga noman ełe ka piik ngungii ku.

¹⁴ Pe nga enim Kraiss nge wumb mułangin kin wumb enim kin ek kis ninjing kin, kapli enim ka mendpił piingii! Nimbił erang Gos eim Gui Ka enim kin mołum ei, Gui Ka tiłang owundu pałim ei, enim kin dinga ngopu, paki tumba.

¹⁵ Mon pim kin, enim nge tuk mołmun wu endi, wumb endi to kundmba min, wumb eipi nge epi waning simba min, oł kis kanim kanim ermba min, kanpi eipi eipi kindpi kin, mong simba nge er endmba. Erang kin, wu endi eim kumep kis ngo orung kindngii.

¹⁶ Ba Kraiss nge wumb endi mułum kin, oł ełe nge ngenj kumbii sim kin, kapli eim singambił sinermba mon. Ba eim Kraiss kin pii gii nim ełe nge, Gos embe ambił tonu kindmba.

¹⁷ Gos kos owundu piipi kin, kii sipi, orung omba kunum ełe, mandi tonu opu poru ninim, Kapli kos sinim Gos nge wumb kin, kumb se tonu om kin, kapli pe nga nipe oł embin tui endi Gos ek ka ełe ekii sinarik kin, pii gii ninanmin wumb ei kin, tonu opu poru nimba?

¹⁸ Pe nga wumb oł kun ka ełmin wumb ei kongun dinga erik kin kapli Gos wumb ei sipi

orung simba pim kin, kapli nimbil ol erpi kin, wumb Gos kin bul ngok kin, nga ol kis enmin wumb ei, jili mil tonu ongii?

¹⁹ Yi peng kin Gos nge noman ele wumb nii endi ol embin tui owundu ko wuk kin, ngenj kumbii sik enjing kin, wumb ei ol kun ka erik andik kin, en enim nge noman tuk ei sipik kin Gos Pulwu nge angil ele ngumun. Ngopun kin, Gos eim sinim eririm ei, eim kunum kunum ek keimi nilim ei, eim sinim tep ka er mulmba ku.

5

Enim Wumb Num Gos Nge Wumb Siipsiip Mil Tep Ka Erik Mulngii

¹ Na ek ei nip, enim Gos nge wumb tep erik kin, kanik se molmun wumb ei ngond. Na nam yi ku, enim kin ouni Gos nge wumb tep erip kin, kanip se mol. Na nam Krai Jiisas ngenj kumbii owundu sipi kin, ond peri ele kulum ol ei, keimi tonu om. Wang kin, na nam ningil ele, kenj ni, ek ei nip tor kindind. Yi ku Krai eim ya mei ele orung omba kunum ei, eim tilang owundu simba kunum ei, na yi ku enim kin ouni simin.

² Pe enim Gos nge wumb molmun ei, kung siipsiip mil, enim tep ka erik kin, kanik se mulngii! Gos enim kongun ei, erngii nip ngum kongun ei, enim ka piik kin, noman monduk erngii ei, Gos enim yi erngii ni piinim ei, enim ku simin nik kin, kongun enerngii mon! Ba kongun ei, noman ele keimi erik kin, Gos kin ngok mulngii.

³ Gos eim wumb sipi kin, enim angil ele kindim wumb ei, enim tep ka erik kin, Krai nge ol kun

ka andan tok mulnjung kin, kapli wumb pei enim elmin ol ei, ekii singii; ba enim tep erik molmun wumb ombu, enim to kambik mani kindik kin, en enim wu num mił, tep erik kin yi enerngii mon!

⁴ Nga ekii se tep elim Wu Owundu nga orung omba kunum ele, enim kapli embe owundu tilang mił, epi topu kis ernermba epi ei, enim singii.

⁵ Yi mił ku, enim kang ambil gał, enim kom sek kin, tep elmin wumb ek ningii ei, ekii singii. Enim pei kapli en enim noman ele, to mani kindik kin, enim endeim endeim ni paki tok kin, nga mandring puk mulngii. Nimbił erang Gos wumb en enim embe ambil tonu yi kindik kin, wumb ei buł ngopu kin, kanpi si kindilim; ba en enim embe to mani kindik kin, en enim noman ele, to piinanmin wumb ei kin Gos kaimb sipi kin, noman ka ngolum.

⁶ Yi mił erang, en enim noman ele to mani kindik kin, nga en enim Gos nge noman dinga ele mandring puk mulngii. Yi mił, nga Gos nge kunum ei, eim enim ambil tonu kindimba.

⁷ Pe nga enim noman embin kanim kanim ei, Gos kin angil ele pendngii. Nimbił erang eim enim kanpi kun erpi kin, tep er molum.

⁸ Enim noman konj kindik kin, kanik kun erik mulngii! Enim nge opu orung wu kis Seisen ei kui wusii simbii owundu mił, kei dinga niłim ei, eim koi erpi andpi kin, wumb endi kur kanjip numbii mił ni piłim.

⁹ Enim pii gii dinga nik kin, dinga angik kin, Seisen opu kom topu kin, nimba ek ei piinerngii mon! Nimbił erang enim piinmin ei, enim engnjing nol mei konu ele orung orung molmun ei, ol

embin tui enim kin tonu onum oł ei, en enim kin yi ku tonu ołum.

¹⁰ Ba enim kunum aninga kopur oł embin tui tonu wang kin, ngenj kumbii sinjing ei, Gos eim noman ka ngołum pułwu ei, eim enim dinga ngumba. Gos enim Krai Jiiisas kin wii tang kin, enim eim tiłang ka wii mendpił singii. Sik kin, Gos eim enim erpi kun ka mendpił kindang kin, je erang kin enim dinga angk mułangin kin, eim enim dinga ngang kin, enim dinga angk mułngii!

¹¹ Gos eim kin mendpił noman dinga kunum kunum pep mołpu pangli! Keimi, am yi minj, kapli pengli!

Ek Kombur Aninga Nga

¹² Na ek aninga kopur połup kin, enim ngond ei wu Silpeinis na paki tum. Na piind ei, enim engnjing keimi mił mołum. Pipe ełe, na enim kin noman to konj kindamb kin, Gos nge noman ka ei, keimi na ninj mił ei, enim singii. Ei nge, na nam pii poru nip kin keimi ni tor kindamb kin, enim dinga angk mułngii.

¹³ Enim engnjing men tołmun ngii Bapilon konu ełe owundu salim wumb mołmun ei, ek ka nik pii ka piik kin, enim ngonmun. Gos wumb ei, enim kin ouni wii topu kin, noman ka wii ngopu yi ku elim. Nanim kingam Mak yi ku, enim kin ka piipi kin, ek ka nipi ngonum.

¹⁴ Enim kapli, Gos nge wumb pei angil sik kin, noman kultmun oł ei mił erik kin, andan tok ngungii! Enim Krai kin dambiltik ende puk mulnjung kin, enim noman emin ka seng mułngii!

Gos Nge Ek Ka Ei Sinim Kin Ngołum
The New Testament in the Nii Language of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tok ples Nii long Niugini

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nii

Dialect: Central Wahgi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

57529bce-9e23-5350-904d-243a1b359818